

P É C S I

2021. APR I/1.

Profit



ARS POETICA



“Ma az emberek tudják mindennek az árát, de nem tudják semminek az értékét” - írta Oscar Wilde. Az érték, az ár, a pénz mindennapjaink meghatározó, de megosztó jelenségei, amelyek minden nézőpontból más világot tárnak elénk. A Pécsi Profit célja, hogy jogászai fókuszából villantsa fel e színes világ néhány képkockáját - jogászoknak.

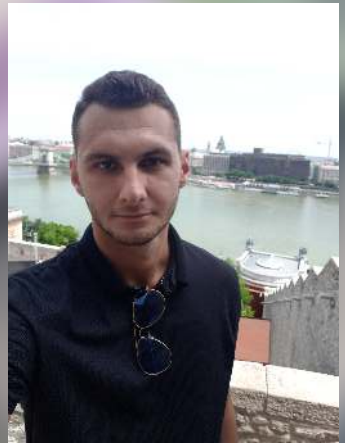
dr. Bércesi Zoltán

címzetes egyetemi docens

A gazdasági környezetet körülvevő információs zajban olykor nehéz az eligazodás. A Pécsi Profit Magazin megálmodói olyan tehetséges joghallgatók, akik megpróbálnak szembe nézni a kihívásokkal és közérthető, áttekinthető módon bemutatni a pénzügyi világ történéseit. Megtisztelő, hogy a PTE ÁJK oktatóival karöltve segíthetjük a munkájukat.

dr. Szívós Alexander

PhD hallgató



Jelen magazin elindításával kifejezett célunk, hogy közelebb hozzassuk hallgatótársainkat a pénzügyek világához és segítsünk megérteni mi is az a pénz, hogyan működik? Valóban ez hajtja a világot? Mit ér a pénzünk? Hogy látjuk azt Mi, jogászok?

Baranyai Marcell

szerkesztő - joghallgató



HÍREK

- 3 **KITEKINTŐ** az elmúlt hónap történéseiről és aktualitásairól a világgazdaságban

CIKKEK

- 7 **A GAMESTOP SAGA**
dr. Szívós Alexander PhD hallgató
- 12 **MADE IN SUEZ**
Baranyai Marcell szerkesztő - joghallgató
- 17 **CSALÁDI GAZDASÁGOK REFORMJA**
Hosszú Lara joghallgató
- 20 **ICO GYORSTALPALÓ**
dr. Breszkovics Botond PhD hallgató

RIPORT

- 23 dr. Bujtár Zsolttal beszélgettünk kriptodevizákról és a Karunkon szervezett márciusi nemzetközi konferenciáról

IMPRESSZUM

Ki a világ leggazdagabb embere?

2021 elején helycsere történt a világ leggazdagabb embere címben, ugyanis az egy év alatt 548%-os vagyonyarapodást elkönyvelő Elon Musk (197 mrd \$), a Tesla Inc. autógyártó vállalat alapítója és CEO-ja megelőzte a korábbi bajnokot, Jeff Bezos Amazon-vezért, ám első helyének nem sokáig örülhetett az autómágnás. Miután erős korrekció következett be a tőzsdén kereskedett elektromos autógyártó cégek árfolyamában, Jeff Bezos újra az élre tört és jelenleg is tartja pozícióját 181 milliárd dolláros vagyonával. Érdekes szál a történetben, hogy ha Warren Buffett, a Berkshire Hathaway Inc. CEO-ja, a világ egyik legismertebb befektetője szűkebb markú lett volna adományozás terén, újra a csúcson álhatott volna. (Forrás: Business Insider)



200 millió forintos kriptocsalás

Internetes csalók Elon Musk-nak kiadva maguk Twitteren keresték meg azt a német férfit, aki 10 bitcoint, megközelítőleg 407 ezer fontot utalt át nekik. A kölni sértett elmondása szerint a híres autógyáros üzenetében egy link volt, amely egy giveaway jellegű oldalra irányította és elkezdődött a visszaszámlálás a pénz megduplázásának ígéréssel. Miután elutalásra került a kriptodeviza, letelt a 20 perc, de nem történt semmi. A sorozatos frissítések után rádöbbsent a férfi, hogy átverték. Az éjszaka közepén felébresztette feleségét, majd sűrű levelezésbe kezdett mind a csalók oldalával, mind az ál-Twitter profillal, hiába. A bitcoint nyomtalanul készpénzre váltották. (Forrás: BBC)

80 munkaóra egy héten

Ennyit kérnek a Goldman Sachs befektetési bank kezdő bankárai, derül ki a BBC belső felmérésre hivatkozó cikkéből. A munkavállalók 77%-a embertelen körülményekre hivatkozik, ahol a tapasztaltabb kollegák általi becsmérlés is mindennapos. A cég „rekordját” 13 dolgozó tartja átlag 95 munkaóra/héttel. Mielőtt az elemzők a bankhoz kerültek volna, mentális és fizikai állapotfelmérésen estek át 8.8-9 pontos eredménnyel a 10-ből. Munkába állasuk után ez a szám mentálisan 2.8, fizikálisan 2.3-ra csökkent. (Forrás: BBC)

Virtuális késlopásért akár nyolc év szabadságvesztés

A népszerű Counter-Strike számítógépes játékban vásárolt kiegészítőként közel 300 ezer forintnyi cseh koronáért egy kést az a cseh fiatalember, aki az előleg megfizetése után a fennálló tartozást nem teljesítette. “Az ügyben eljáró rendőrök büntetőeljárást indítottak csalás elkövetésének gyanúja miatt” – nyilatkozta a pilseni rendőrség szóvivője, aki elmondta, hogy az elkövető tettéért akár nyolc év szabadságvesztéssel is sújtható. (Forrás: Jogi Fórum)

Demokrata pénzpumpa

Március 11-én aláírta Joe Biden amerikai elnök azt az új gazdasági mentőcsomagot, amely 1.900 milliárd dollárt juttat az USA pénzügyi rendszerébe. Ennek értelmében 350 milliárd dollár jut a szövetségi államoknak és önkormányzatoknak, 130 milliárd az iskoláknak és 50 milliárd a pandémiás tesztelésre és kutatásokra, de a magánszemélyek sem maradnak ki. Az évi 75.000 dollárnál kevesebbet keresők egyszeri 1.400 dolláros juttatásban részesülnek, heti 300 dollárt kapnak azok, akik a járvány miatt elvesztették munkahelyük és a gyermekek után járó adókedvezményt is több mint harmadával növelik. (Forrás: Piac&Profit)



Harmadik hullám

Márciusban értesülhettünk a koronavírus harmadik hullámának beköszöntéséről, tovább rontva ezzel az egyébként is történelmi csúcson lévő államadósságunk helyzetét, amely az Eximbank uniós adósságával együtt eléri a GDP 81%-át (2019-ben 65,4%), plusz az olyan állami kötelezettségvállalások, mint a magánnyugdíjpénztárak konfiskálása további 15%-ot rászámíthatunk. Így jelenleg hazánk államadóssága meghaladja a GDP 95 százalékát. Az infláció 3-4% közé tehető. (Forrás: MNB)

Új MNB index

A Magyar Nemzeti Bank közleménye alapján 2020-ban átlagosan 9%-kal, 44.523 forintra nőtt a személyautók átlagdíja, amely kategória a szerződésszámok 69%-át adja. Az MNB ezentúl negyedévente tesz közzé a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (KGFB) díjak alakulásáról indexet, amely a jegybank honlapján lesz elérhető. (Forrás: MNB)

1 éves az azonnali fizetési rendszer

Március 2-án lett egy éves a Magyar Nemzeti Bank és a GIRO Zrt. azonnali fizetési rendszere, amely a világon egyedülálló módon minden bank számára kötelezően lett bevezetve. A nap 24 órájában működő rendszer az elmúlt egy évben közel 150 millió tranzakciót teljesített azonnal 30.000 milliárd forint értékben. A tranzakciók 99%-a öt, 96%-a két másodpercen belül célba ér. Március 22-én az MNB a Central Bank Institute nivós Central Bank Award díjában részesült a pénzforgalom és piaci infrastruktúrák fejlesztésének kategóriájában. (Forrás: MNB)



Sikkasztott a pécsi bankár

A pécsi ügyészség 260 millió forintos sikkasztással vádolja az OTP Bank volt dél-dunántúli régióvezetőjét. A bankár szinte feudális hierarchiát hozott létre beosztottjaival szemben. A Baranya Megyei Főügyészség szerint "a bank dél-dunántúli beruházásait végző építési cégek a vádlott kérésére túlszámlázott beruházásokból juttattak vissza pénzeket, ráadásul az OTP pénzén ezekkel a cégekkel végeztette saját lakás- és nyaralófelújítását is. A bankár beosztottjaitól is pénzt követelt, rávette őket, hogy a munkába járáshoz igényeljenek autójukra útiköltséget, amit minden hónapban le kellett adni neki készpénzben". Mint kiderült, a bankár balatoni nyaralójából irányította a bankot, munkahelyére ritkán járt be és a bank pénzéből vett élelmiszert is, friss újságot pedig Pécsről hozatott sofőrjével. Az ügynek 19 vádlottja van, köztük étterem tulajdonosok és borászok, bankárok is. Az első rendű vádlottat akár 10 év szabadságvesztéssel is sújthatják. Eddig 6 vádlott kötött vádalkut. (Forrás: Baranya Megyei Főügyészség/Jogi Fórum)



Elkelt az első Tweet

Jack Dorsey, a Twitter alapítója eladta élete első Tweet-jét, amely egyben a legelső Twitter bejegyzés is a világon. Nehéz elképzelni jelen helyzetben egy kézből kézbe történő adásvételt, az üzlet nem is így kötött meg. A maláj vevő 2,9 millió dollár értékben fizetett ki ether kriptodevizát, amellyel úgynevezett NFT-ket (nonfungible token), azaz nem helyettesíthető tokeneket vásárolt. Ezek a tokenek tökéletesen beazonosíthatóvá és hamisíthatatlanná teszik a beléjük kódolt műalkotásokat – jelen esetben – egy Twitter bejegyzést, amely így hangzik: „just setting up my twttr”, vagyis csak beállítom a twitterem. Mr. Dorsey az aukciós árverésből befolyt összeget jótékony célra fordítja. (Forrás: BBC)

Game

Stop

Saga

A GameStop Corp. egy 37 éve működő videojáték-kiskereskedő cég. A szebb napokat megélt társaságnak a koronavírus pandémia következtében múlt áprilisban nem kevesebb, mint 450 üzletet kellett bezárnia, aminek köszönhetően az amerikai NASDAQ tőzsdére bevezetett GME részvényeinek árfolyama 3,25 USD-ra zuhant. A piaci várakozások további esést prognosztizáltak, amit a kiugróan magas 120 százalékos short állomány is híven tükrözött.



dr. Szívós Alexander
PhD hallgató
12 perc olvasási idő

2020 szeptemberében a vállalat reménysugara mégis felcsillant. A befektető és a Chewy nevezetű kisállat eledel-értékesítő társaság alapítója Ryan Cohen 13 százalékos részesedést szerzett a GameStopban. Cohen úr erős lobbizásba kezdett, aminek részét képezte a szolgáltatásnyújtás online térbe történő átszervezése. A kitűzött célt pedig meghökkenítő magaslatokig emelte azzal, hogy a társaságot az Amazon vetélytársává kívánja alakítani a közeljövőben. Befektetők egy csoportja a felvázolt tervek látva nekiállt GME részvényeket vásárolni, ami egy masszív emelkedést eredményezett az árfolyamban 2020 decemberében. 2021. január első hetében 20 dolláros szinten állt a részvényvár, majd január 13-án kitört a GameStop láz. A folyamatot Ryan Cohen igazgatóságba történő bevezetése indította be. Január 20-án a GME 40 dolláron zárt, az ezt követő napok pedig bekerültek a tőzsdéi kereskedelem történelemkönyvébe. A GameStop Corp. papírjai 483 dolláros csúcspot érték el a hónap végére. Miután a GME részvényeket kilőtték a sztratoszférába, onnan pár nap alatt lefordulva komoly mélyrepülést vettek, egészen a 60-80 dolláros szintig süllyedve.

Az eszméletlen részvényár emelkedést egy úgy nevezett *short squeeze* váltotta ki, amiben a Reddit közösségi média-alkalmazáson futó Wallstreetbets elnevezésű csoportnak oroszlánszerep jutott. A csoport több milliós létszámmal bír, amely komoly pénzügyi tényezőt jelenthet, sok kicsi sokra megy alapon. Ezt sikerült is bebizonyítaniuk. A Wallstreetbets hangadói eszelték ki a nagy ötletet, hogy a részvény árfolyamának felpumpálásával beindíthatnak egy short squeeze reakciót, amivel az egekbe repíthetik a papírok értékét. A kérdéses időszakban a befolyásos tagok megállás nélkül vételre buzdították az online közösséget. A folyamat lavinaként söpört végig a tapasztalatlan kisbefektetők körében. Plusz motivációt a short pozíciók jelentős részét birtokló wallstreet-i óriás, a Melvin Capital Management bedöntésének kilátásba helyezése szolgáltatta. A „kicsik” végre visszavághattak a „nagyok”-nak, Dávid és Góliát harcaként vonult be az emlékezetekbe a GameStop saga.

Mi az a short squeeze?

Magyarra lefordítva a short pozícióban lévők kirázása – nagy árfolyam-emelkedéseket generálhat rövid idő alatt. A short pozíciók zárása tulajdonképpen a részvények visszavételét jelenti, ez persze keresletet generál az adott papír iránt, ami felhajtja az árfolyamot. Könnyen belátható, hogy ez egy öngerjesztő folyamat, minél többen zárják ugyanis a short pozíciójukat, annál feljebb kerül az árfolyam, ezzel rákényszerítve a maradék shortost arra, hogy ők is bedobják a törülközőt.

A közösségi média által generált tőzsdei lufiból azonban csak kevesen tudtak profitálni, talán azok a dörzsölt spekulánsok, akik még az elején észlelték a lehetőséget. A Melvin Capital és a kisbefektetők túlnyomó része egyaránt súlyos veszteségeket szenvedtek el. A történet ismételten felhívta a figyelmünket a pénzügyi kultúra kérdéskörére, amelyben egy új elem, a digitális pénzügyi kultúra térnyerése is kibontakozni látszik.

A GameStop saga ékes bizonyítéka annak, hogy a digitális tér fontosságára még nem fordítottak kellő figyelmet a szabályalkotók.

a pénzügyi műveltség-oktatásunknak fel kell fognia a közösségi média korszakának realitását. Több kérdőíves kutatás is igazolta, hogy a pénzügyi döntésekhez szükséges információk 50 százalékát meghaladó mértékben az internetről gyűjtik be a 40 év alattiak.

Published on Investing.com, 26/Mar/2021 - 15:54:05 GMT, Powered by TradingView.

GameStop Corp, United States, NYSE:GME, 60

A GameStop
részvényárfolyamának
alakulása



Az Egyesült Államokban a befektetők 10 millió új, többségében online kezelhető kereskedési számlát nyitottak 2020-ban, de az amerikaiak csupán 55% -a mondta, hogy részvényekkel rendelkezik, ami nagyjából megegyezik az elmúlt 10 évvel. Egy modellváltás figyelhető meg a befektetések terén. A technológiai cégek online platformjain való kereskedés egyre hangsúlyosabbá válik. A koronavírus járvány alatt az online térben tevékenykedő Fintech cégek rátapintottak a lényegre, kihasználták az emberek frusztráltságát. A szolgáltatók folyamatosan reklámozzák a gyors pénzteremtés lehetőségét. Meggazdagodni még sosem volt ennyire egyszerű és magától értetődő dolog, mint napjainkban. Mi kell hozzá? Egy általános erősségű internetkapcsolat, egy számítógép vagy okostelefon, továbbá a tőkeáttétel alkímiájának köszönhetően pár száz elfekvő dollár. A milliommossá válás kezdő szettje - még a válság sújtotta helyzetben is - elég sokaknál készen állt, bele is vágtak, vágnak. A kiskereskedelmi brókeripar menekülést ígér az embereknek a fogaskerékből, azzal, hogy azt mondja nekik, piaci nagyságra vannak ítélve, mindenféle háttértudás nélkül.

Mik a jelenségben rejlő kockázatok?

A szakirodalom álláspontja megegyezik abban, hogy az átlagember kevés pénzügyi tudással van felvértezve. A pénzügyi szolgáltatások folyamatos bővülése, valamint a digitális térbe történő átrendeződése tovább ront a helyzeten. Évekkel ezelőtt még





napokig, hetekig tartó utánjárás, várakozás, sorban állás kellett ahhoz, hogy az emberek a megtakarított pénzüket befektethessék, mára ezt már néhány kattintással megtehetik. A rossz döntések veszélye megsokszorozódott. Egyrészt a témérdek információ miatt, amelynek feldolgozása még egy tapasztalt spekulánsnak is kihívásokkal teli feladat. Csak komplikálja a helyzetet, hogy a Reddithoz hasonló social média fórumokon sokszor félrevezető tanácsokkal, ötletekkel árasztják el a tapasztalatlan és jóhiszemű kisbefektetőket, ahogyan ez a GameStopnál is megtörtént. Másrészt megfigyelhető az eddig az átlagos fogyasztó számára nehezen elérhető instrumentumok általánossá válása, gondolhatunk itt például a kriptovalutákkal, vagy ETF-ekkel történő kereskedésekre. Az árnyékbankrendszeri szereplők alulszabályozásából eredően számos egyéb, el nem hanyagolható veszély merül fel, mint például a hatósági engedély hiányában végzett tevékenység, vagy a határon átnyúló szolgáltatások esetében a fogadó állam felügyeleti szerveinek korlátozott hatásköre, továbbá a jogérvényesítéssel összefüggésben felmerülő nehézségek.

Exchange Traded Fund kifejezésre utaló rövidítés, amelynek jelentése tőzsdén kereskedett befektetési alap. Az ETF-ek különböző instrumentumokat, határidős piaci termékeket, indexeket, részvénytőzsi iparágakat, szektorokat követhetnek.

A technológiai innováció egyre gyorsuló ütemben épül be az életünk minden területére, a folyamat alól a pénzügyi szektor sem kivétel. A pénzügyi termékek és szolgáltatások digitalizálása, valamint a digitális pénzügyi ismeretek megerősítésének ebből következő szükségessége a globális politikai döntéshozatal egyik legkiemeltebb elemévé vált. A digitális pénzügyi kultúra fejlesztése nem várthat magára, a jogalkotónak lépnie kell, mivel az online tér a kétségtelen előnyök mellett számos kockázatot is tartogat a fogyasztók számára. **PP**



MADE

IN

SUEZ

Oh cherie cherie

Un'estate cosi

E un souvenir, souvenir d'Italie

- énekelhetné a Ricchi e Poveri, pedig hol van még a nyár? Egy biztos: aki ott volt Szezeben, az mesélni fogja még unokáinak is és talán szuvenírt is visz haza a XXI. század első világméretű háborújából, amit nem fegyverekkel vívnak.



Baranyai Marcell
szerkesztő - joghallgató
10 perc olvasási idő

A pandémia második évében, 2021. március 23-án a szokatlannál is szokatlanabb eseményről adott hírt a világsajtó. A Szezei-csatornán partra futott egy 224 ezer tonnás konténerszállító teherhajó. A 400 méteres hajó közel teljesen elzárta az átkelőhelyet, egyúttal Európát az Ázsiából érkező portékáktól több mint hat napon át. Gyors következmények voltak: naponta 50-nél is több hajó rekedt a csatorna két oldalán, az olaj ára 4%-os áremelkedést produkált a világpiacon, az e-kereskedelmet uraló internetes oldalak ellátási láncai, a kínai vakcinák szállítása és az arab kőolajszállítmányok súlyos késedelmi károkat szenvedtek. Viszonyításképp 2016-ban napi 5,5 millió hordó kőolaj haladt át a csatornán. Kár, hogy az a viharos szél akkor támadt fel a csatornában, amikor a világ elkönnyvelte már, hogy az amerikai-kínai kereskedelmi háborúnak vége. Korántsem, sőt, most indul igazán.

Hivatalos álláspont szerint a 30 csomós sebességet is meghaladó szél elterelte a Szezei-csatornán a Kínából a Földközi-tenger felé haladó **MV EVER GIVEN** nevű, panamai felségjelzésű hajót, így az zátonyra futott és elzárta a hajózási útvonalat. Jelen cikk célja, hogy bemutassa mindazt, ami nem írható a környezet számlájára és az események hátterében áll, rávilágítva ezzel a nyugat-kelet kereskedelmi háború mélységére és a világkereskedelem egyes mozgatórugóira.

A két és fél éves MV EVER GIVEN konténerszállító hajó egy japán cég, a Shoen Kisen Kaisha Ltd. tulajdona, amely teherhajók hosszútávú fuvarbérletbe adásával (long-term charter-party) foglalkozik. A cég Japán legnagyobb hajóépítő vállalatának, a Higaki család százéves tulajdonában álló **Imabari Shipbuilding Co. Ltd.** leányvállalata.

A koncepció most sem volt másképp, a hajót a tajvani Evergreen Marine Co. üzemeltette, amikor bekövetkezett a szerencsétlenség. Utóbbi céget talán nem kell bemutatni, mindenki látott már akár vasúton, akár tengeren szállítva nagy zöld konténereket rajtuk az evergreen felirattal. Annyi talán mégis megjegyzendő, hogy a vállalat szerkezete jóval bonyolultabb, mintsem első ránézésre.

Az Evergreen Marine céget Yung-Fa Chang tajvani kapitány alapította 1968-ban egyetlen hajóval, kiadva a jelszót: bármerre megyünk. Az évek folyamán növelték a flottaszámot, mígnem 1975-ben megalakult az **Evergreen-csoport**, amelynek ma már 7 légi és vízi teherszállítással foglalkozó leányvállalata van. Mr. Chang 2016-ban elhunyt. Életművét számos kitüntetéssel jutalmazták, többek között a Brit Birodalom Rendjének parancsnoka is volt. A cégcsoport ma a világ 4. legnagyobb teherhajózó vállalata, több mint 240 kikötőbe szállítanak a világ 80 országába. Apja helyét négyévnyi pereskedés után legkisebb fia, Chang Kuo-wei vette át és ma ő vezeti a céget, de az igazi tulajdonos messzebb található. A cégbirodalom a **The Hartford Financial Services Group Inc.** leányvállalataként működik. A cég befektetési és biztosítási tevékenységben utazik, fő profiljuk az energetikaipar, főként a nyersolajszállítók és tárolók biztosítása. A vállalat CEO-ja Cristopher J. Swift, aki pályáját a nemzetközi auditvállalat KPMG LLP könyvelőjeként kezdte, majd útja az American International Group (AIG) biztosító egyik pénzügyi vezetőjeként folytatódott egyenesen a 2010 óta betöltött pozíciójába. Kétségtelen, a biztosítási szektor a kisujjában van, számos szakmai és tudományos társaság tagja, de a nagypolitika sem maradt ki. Mr. Swift a hírhedt **Council on Foreign Relations** tagja. Na bumm.

Alakul a képlet, de beszéljünk egy kicsit a költségekről és a kereskedelemről is. Az olaj világpiaci ára márciusra elérte a pandémia előtti árfolyamszintet egy lassú, de stabil emelkedési folyamat hatására. 2020 elején az Amerikai Egyesült Államokban 728 olajfűrótorony működött, ebből most 417 aktív. A világ 20 legnagyobb olajkitermelő vállalatának 2019-hez képest -35,4%-os összesített bevételcsökkenése volt 2020-ban, ami 2,02 billióról 1,3 billió dollárra való zuhanást jelent. A Royal Dutch Shell -48%-ot, a Saudi Aramco -44%-ot könyvelhetett el, míg a kínai óriásvállalat, a CNOOC Ltd. -59%-ot. Kétségtelen, gigászi számok.



Hogyan kapcsolódik az olaj a mostani szuezi incidenshez? A csatorna két végén több mint 320 hajó torlódott fel, amelyből a 28 tanker rakománya 26 millió hordó nyersolajat tesz ki. Apró matek: ha március 22-én 26 millió hordó WTI olaj világpiaci ára felszálló ágon 61,56 \$-ral számítva kicsivel több, mint 1,6 milliárd dollár és nem tudok szállítani, mert egy hajó eltorlaszolja a Szuezi-csatornát, akkor 23-án ugyanez mennyiség már csak 57,76 \$-nál nem ér többet, mint 1,5 milliárd dollár. Ha a „felszabadulás” napját, március 26-át nézzük, akkor is 40 millió dollárral ér kevesebbet az a rakomány, amely a csatorna két végén vesztegel.

Mi ebben a deal? Amíg az iráni, líbiai, kazah, maláj, kínai, szaúdi olaj egy helyben áll millió számra, ezzel csökkentve a kínálatot és felhajtva az árakat (azonnali +4%), addig az amerikai, kanadai, angol, mexikói olaj kihasználva a véletlent, piacot nyer és növelt áron eladja hordóit. Ha csak az olajárat nézzük, Kelet dollármilliókat veszített, Nyugat dollármilliókat keresett és erre még rájönnek a kártérítési összegek hibás teljesítés miatt, hiszen nem lett leszállítva időben az áru Európába, továbbá a le nem szállított áru tárolási költsége, illetve az elmaradt haszon. A Lloyd listája szerint naponta 9,6 milliárd dollár értékben torlódott fel áru a csatornán. Plusz a csatorna bevételkiesése sem elhanyagolható, ez is meghaladja a 14 millió dollárt naponta. Ám még egy dolgot ne felejtünk el: egy teherhajó bérleti díja Ázsiából vagy a Közel-Keletről sem olcsó multság. Az MV EVER GIVEN mutatványának hatására 47%-kal drágult az útvonal 2,2 millió dollárra. Számos hajó a Jóreménység-fokán át útvonalat váltott, ezeknek 20 nappal több a menetidejük a rotterdami kikötőbe, valamint költségeik is arányosan



nagyobbak. Ha kivárták volna a csatorna felszabadítását, akkor 85 hajót áteresztő képességgel számolva is spóroltak volna 15 napot. Erre mondjuk, hogy késő bánat. De ki tudta, igaz? Hát valaki biztos... És akkor még egy szót sem ejtettünk arról a jelenségről, hogy a kínai hajózási vállalatok nem engedik Amerikában megtölteni hajóik konténerjeit az ottani áruval, inkább vállalják az üres visszaút költségeit, hogy



gyorsabban forgathassanak, ugyanis 1 hajón lévő konténerre a kínai kikötőben álló 3 másik vár. A Szezi-csatornán elszenvedett kényszerpihenő ezt még jobban fokozza, mivel az európai piacot ellátó hajók nem tudnak fordulni, a kikötőkben pedig csak tovább tornyosulnak a konténerek.

Vasúton szokás mondani – és ha ezt megjegyzi a kedves Olvasó, már megérte elolvasnia a cikket –, hogy a baleset hibák sorozata. Sosem egy emberen múlik. Sem a vasút tekintetében, ahol a tolatásvezetőtől elkezdve a mozdonyvezetőn át a forgalmi szolgálattevőig, forgalomirányítóig rengeteg ember együttes munkája szükséges egy vonat leközeledéséhez, de képzelhetjük, hogy a Szezi-csatorna esetében sem.

Gyorsan kitisztult az MV EVER GIVEN helyzete és az isteni szélvihar. A kereskedelmi háború nem ért véget Trump vereségével, éppen ellenkezőleg, a szemünk előtt zajlik. Hogyan? Mindig a pénzt keressük. Az amerikai érdekeltségben lévő, brit hátterű tajvani teherszállítási konglomerátum által üzemeltetett japán konténerszállító hajó zátonyra futott és eltorlaszolta a Szezi-csatornát, amelyet brit-francia konszern épített és tartott fent abból a célból, hogy az Ázsiából érkező hajók meggyorsíthassák útjukat és Afrika megkerülése helyett a mindössze 193 kilométeres csatornán át eljuthassanak Európába, lecsökkentve menetidejük átlag 35 napról 25 napra.. Ez az, ami több mint 6 napra ellehetetlenült. Kínának és az Arab-félszigetnek megálljt parancsoltak és dollármilliárdok cseréltek gazdát a XXI. század legfontosabb háborújában, amelyben nem dörren fegyver. **PP**

Családi gazdaságok reformja

Hatályba lépett a 2020. év CXXIII. törvény – a családi gazdaságokról (továbbiakban Csgt.) idén január 1-jén, a már sokak által hön áhított módosítás. Magyarországon napjainkban az agrárgazdaságban dolgozók nagy része a kis – és középállalkozói körben tevékenykedik.

„Az új szabályozás alapján családi gazdaságnak azokat a gazdálkodási formákat tekintjük, amelyek tevékenységüket a család munkaerejére, anyagi és szellemi tőkájére alapozva végzik, működési formájuktól függetlenül.”

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tájékoztató kiadványa



Hosszú Lara
joghallgató
5 perc olvasási idő

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (továbbiakban: NAK) által eszközölt új szabályozása főleg a mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági társaságok fellendítése, azok adózási és jogutódlási problémáik orvoslását tartotta szem előtt, főként a családi gazdaságokra, őstermelőkre tekintettel. Ez a fajta gazdasági átrendeződés segítséget nyújt a gyakorlatban is azoknak a családoknak, akik ennek köszönhetően tovább fejleszthetik magukat és saját vállalkozásukat. Az újonnan hatályba lépett törvényben a jogalkotó átcsoportosította az eddig meglévő családi társaságokat, január elsejétől három fő csoportba sorolhatjuk őket.

Ide tartozik az őstermelő, az őstermelők családi gazdasága, illetve a jogi személyiséggel rendelkező családi mezőgazdasági társaság, azonban ezek a társulások gyakran együtt járnak az egyéni vállalkozói státusszal, ahhoz viszont a törvénymódosítás nem nyúlt, működése azonos a 2021. január 1-jét megelőző időszakokkal. Ennek egy másik vonatkozásában viszont tartalmaz (remélhetőleg a gyakorlatban is visszaigazoló) pozitív változtatásokat, ugyanis az eddigi egyéni vállalkozóként működő személy őstermelői igazolványt is kiválthat, mely számára adózási szempontból is kedvezőbb, de a tevékenységi körök bővítésével is kívánatosabbá tették ezt a gazdálkodási formát (is). Ugyanakkor ez a két tevékenység

elhatárolását is megkívánja, ugyanis a kettős adózást elkerülendő, az egyéni vállalkozói, illetőleg az őstermelői főtevékenység nem lehet azonos. A továbbiakban ezeket az 1995. évi CXII, a személyi jövedelemadóról szóló törvény 6. cikke szabályozza, mely kibővült a 2013. évi CXXII. (továbbiakban: Földforgalmi törvény) törvényben foglalt tevékenységekkel. További korlátokat is támasztott a jogalkotó az e formákat választó gazdálkodók elé, ugyanis létrehozott egy bizonyos „negyedelő” szabályt, mely a gyakorlatban aszerint valósul meg, hogy az ilyen formában működő egyéni vállalkozók éves jövedelmének 25%-át nem haladhatja meg az őstermelői tevékenységből származó bevétel. Tehát ebből következően a jövedelem 75% - a vagy azt meghaladó mennyisége az egyéni vállalkozó főtevékenységként meghatározott munkavégzésből kell, hogy eredjen. Természetesen ennek jellegéből adódóan előfordulhat, hogy a keretet nem sikerül tartani, abban az esetben viszont vélelmezni kell, hogy a 25%-ot meghaladó összeg nem az őstermelői tevékenységből származik, így tehát hátrány érheti a vállalkozót, hiszen ez a többlet nem az aszerinti kedvező szabályok szerint adózik. Fontos még megjegyezni, hogy a támogatási összegeket ezekbe a tételekbe nem kell beleszámolni.



További kedvezménye az újításnak, hogy az őstermelő gazda számára biztosították azt, melyre már régóta igény mutatkozott a több, mint húszéves szabályozás nyomán, hogy az ő személye olyan módon is tehermentesítve legyen, hogy helyette hozzátartozó vagy alkalmazott is eljárhasson. Természetesen utóbbi esetben tudnia kell igazolni a foglalkoztatási jogviszonyát.

A családi, több tagot is feltételező gazdasági formákat is több változás érinti. Egyik, hogy a tavalyi év végéig a hatályban lévő két forma helyett azok nagyfokú hasonlóságaik és átfedéseik miatt egyesültek, melynek célja elsődlegesen az átláthatóság elősegítése volt. A szabályozás igen széles körű és pontos, immáron a rendelkezések rugalmasabban felelnek meg a gyakorlatnak.

Változások történtek a Földforgalmi törvényben is, még hozzá oly módon, mely kedvezőbb helyzetbe hozza az előzőekben felsorolt társasági formákat, szinkronban Családi gazdaságokról szóló törvény különbözőségeivel. A termőfölddel kapcsolatos adásvételi, illetve a tartós haszonbérleti szerződéseknél ugyan a sorrend nem változott, de igazodik az új rendelkezésekhez, tehát a mezőgazdasági családi vállalkozás mellé bekerültek az őstermelők családi gazdaságának tagjai is az elővásárlási körbe.

Szükséges volt az eddigi szabályozást frissíteni a fenti szempontokkal, ugyanis így sokkal gördülékenyebben folynak majd a termőfölddel kapcsolatos ügyletek. Az átfogó szabályozás a gazdálkodók nagy részét érinti, a továbbiakban pedig még többen fogják várhatóan igénybe venni a törvény nyújtotta lehetőségek közül ezeket a működési formákat. **PP**





dr. Breszkovics Botond
PhD hallgató

ICO

gyorstalpaló

5 perc olvasási idő

Amikor átlépünk a kripto-szektorba vezető ajtón, rengeteg addig ismeretlen kifejezés és akroníma fog velünk szembe jönni döntően angol nyelven. Most főleg az elsődleges nyilvános érmekibocsátásokkal kapcsolatos fogalmak közül fogunk mazsolázni. Nézzük meg, hogy mi az az IPO, az ICO, az ITO, az STO és az IEO.

Mi az az IPO?

A tőkepiaci jog területének egy jól szabályozott részét képezi az elsődleges nyilvános részvénykibocsátás (initial public offering, IPO). Az IPO esetén egy adott társaság részvényei első ízben kerülnek értékesítésre a nyilvánosság számára a tőzsdén, ezt megelőzően az adott társaság zártkörűen működik és viszonylag kisszámú részvényese van.

Mi az az ICO vagy ITO?

Az elsődleges nyilvános érme kibocsátás (initial coin offering, ICO) egy kriptoeszközökkel megvalósítható forrásbevonási folyamat, amely jellemzően az induló blokklánc-vállalkozások támogatásának egyik eszköze. Abban az esetben amikor az ICO keretei között ún. token kibocsátás történik, a folyamatot ITO-nak (initial token offering) nevezzük, az érdemi különbség a két forrásbevonási folyamat között a kibocsátott kriptoeszközök minőségében található.

Az ICO folyamat döntően egy már létező kriptovaluta blokklánc hálózatán fut, ez lehet például Ethereum (ETH). A gyakorlatban jellemzően az Ethereum hálózaton történik a kibocsátás. Ilyenkor a kibocsátott tokenek az ethereum ERC20 elnevezésű

protokolljára épülnek. Releváns, hogy a kibocsátásra kerülő tokenek megvásárlása határidőhöz kötött. Ha a kibocsátási időintervallumban a célösszeget összegyűjtik, a vállalkozás megkezdheti projektjének megvalósítását. Garanciális szabály azonban, hogy a megjelölt összeg elérésének hiányában a kibocsátóknak vissza kell fizetniük a befektetők pénzét.

A befektetői profitvárakozás hosszú távon fog realizálódni. Ennek feltétele egyrészt, hogy a blokklánc vállalkozás sikeres legyen, ez ugyanis a kibocsátott tokenek értéknövekedését fogja eredményezni, másrészt a másodlagos piac, így például kriptotőzsde megléte is szükséges.

Mi az az STO?

A kezdeti security token kibocsátás (security token offering, STO) annyiban tér el az ICO-tól, hogy ez esetben kizárólag security token kibocsátására kerülhet sor, más, például utility token nem jöhet számításba. Ez az apró eltérés azonban jelentős, hiszen egy STO kibocsátásban történő részvétellel befektethetünk egy kripto vállalkozásba, egy blokklánc alapú projektbe. Ekkor a security tokenek olyan mögöttes termékként működnek, mint az értékpapírok, ezáltal a befektetők jogosultak lesznek a blokklánc vállalkozás nyereségéből is részesülni.

Ha figyelmünket a tengerentúlra helyezzük, akkor láthatjuk, hogy az amerikai cégeknek az STO kibocsátásokat regisztrálniuk kell az Amerikai Értékpapír és Tőzsd felügyelet (Securities and Exchange Commission, SEC) előtt, amely három különböző szabály alapján történhet úgy, mint Regulation A, Regulation D és a Regulation S.

Érdekességként álljon itt, hogy az Amerikai Egyesült Államokban az első STO-t 2018 március hónapjában bonyolította le a Praetorian Csoport, amely az ingatlanszektorban alkalmazza a blokklánc technológiát.

Mi az a IEO?

A kezdeti tőzsdei kibocsátás (initial exchange offering, IEO), egy olyan kriptoeszközökön alapuló forrásbevonási folyamat, amely során a kibocsátók egy már létező kriptotőzsde felületét, azok infrastruktúráját használják fel annak érdekében, hogy minél nagyobb számú befektetőt érjének el. Technológiai oldalról megközelítve

nincsen eltérés az IEO és az ICO között, hiszen mindkét esetben egy blokklánc hálózaton történik az érmekibocsátás. Különbség abban van, hogy ICO során a blokklánc-projekt mögött álló csapatra van bízva a marketingkampány, ezzel szemben IEO esetén egy kriptotőzsdén keresztül történik a befektetésre történő felhívás, a nagy tömegek megszólítása.

Dióhéjban

Láthatjuk, hogy a különböző elnevezésektől függetlenül lényegében minden esetben arról van szó, hogy egy kripto vállalkozás szeretné az ötletét megvalósítani, amely cél elérése érdekében forrásbevonást eszközöl. Az pedig, hogy az ICO sikeres lesz-e vagy elbukik, sok objektív tényezőtől is függ, de két mutató alapján nagyjából előrelátható a végkimenetel. Az egyik ilyen az ún. *hard cap*, amely az elérni kívánt tőke maximális összegét jelöli, a másik az ún. *soft cap*, amely pedig azt a minimálisan összegyűjtött tőkeösszeget jelöli, amely elérése esetén a forrásgyűjtés sikeresnek tekinthető. **PP**





R I P O R T

Karunk oktatójával, dr. Bujtár Zsolttal, a Pénzügyi Jogi és Gazdasági Jogi Tanszék adjunktusával, ex-banki középvezetővel beszélgettünk kriptoeszközökről, bitcoin-jelenségről, digitális jegybankpénzekekről és a pénzügyi világrendben zajló forradalomról. *20 perc olvasási idő*



Tisztelt Tanár Úr! Köszönjük, hogy elfogadta felkérésünket és rendelkezésünkre áll. Első számunk tematikája a kriptodevizákra épül. Talán keresve sem lehetett volna aktuálisabb témát találni, annyi változás és meglepetés történt a kriptopiacon. Kezdjük a legelején. Ön köztudottan érdeklődik a kriptodevizák iránt jogászként és befektetőként egyaránt.

Így van. Én azt gondolom, hogy ez egy teljesen új és érdekes technológiai terület, nem is annyira a kriptodevizák, mindinkább a blokklánc technológia, illetve én a bitcoinról azt gondolom, hogy akárki is volt, aki összerakta a white paper-jét – mondhatnánk a kriptodevizák kibocsátási tájékoztatójának megfelelő dokumentumot -, egy zseniális anyag. Tíz oldalban összefoglalni egy önjáró rendszert, amely mind matematikai, mind társadalomfilozófiai szempontból különleges és érdekes, koherens, talán a XXI. század legnagyobb teljesítménye. Nyilvánvalóan más a véleményem a bitcoinról hosszútávon, de azt gondolom ez kifejezetten érdekes. A másik része pedig, ha ez egyre nagyobb teret nyer, akkor viszont ahogy általában, a jog leköveti a gazdaságot és a társadalom változásait, kereteket ad. Erre választ kell adni a jogászoknak, közigazdászoknak és látszik, hogy egyre sürgetőbb ez a válasz.

Ahogy szokták mondani, minden szava aranyat ér ennek a tíz oldalnak. Mikor találkozott először a kriptodevizával, mint jelenséggel és mi volt az első benyomása, gondolata?

Én azt hiszem, 2017 környékén találkoztam először vele és megmondom őszintén, akkor kizárólag befektetési célpontként vizsgáltam és rendkívül vonzónak találtam, ugyanakkor óriási kockázatokkal, hiszen rendkívül volatilis eszköz volt akkoriban a bitcoin és az ethereum.

Magazinunk elsősorban joghallgatóknak szól azzal a céllal, hogy közelebb hozzuk őket a pénz világához és a világgazdaság működéséhez. Ha röviden kellene összefoglalnia, mik azok a kriptodevizák?

Én kitágítanám a kört. A kriptodevizák helyett a kriptoeszközöket mondanám. Ugye jelentősen vitatott – ahogy márciusi konferenciánkon is elhangzott –, hogy mennyiben tekinthetők fizetőeszköznek, devizáknak pedig semmiképp sem nevezném a szó klasszikus értelmében őket. A kriptoeszközök, ha nagyon leegyszerűsítjük, akkor blokklánc technológián alapuló olyan decentralizált megoldások, amelyek a technológia eszközével egy központi féltől – legyen az állam vagy bármely hasonló szervező elv – független, önálló gazdasági-technológiai megoldásoknak a digitális megjelenési formái.

A média általában kétféleképpen nyilatkozik róluk: istenítik vagy elítélik. Utóbbinál gyakori érv, hogy a kriptoeszköz nem lehet pénz. A pénz alapvető funkciói közé tartozik az értékmérő funkció, a csereeszköz funkció és a kincsképző funkció. A kriptoeszközök mennyire felelhetnek meg ezeknek az elvárásoknak?

Kriptodeviza és kriptodeviza között is van különbség. Talán a bitcoint érdemes e szempontból vizsgálni, illetve még a ripple-t vonnám be a vizsgálat körébe, hiszen az ethereum inkább egy platformot biztosít, bár a második legnagyobb kriptoeszköz jelenleg. A bitcoin esetében a cél egy decentralizált, közvetlen fizetési rendszer volt, ahogy azt az előbb említett white paper is azt tartalmazza. Ebből következik, hogy egyfajta pénz funkciót kívánt a szerző ezzel létrehozni a bitcoinnak, amely részben meg is valósult, tehát fizetésre alkalmas, forgalom lebonyolítását képezheti. Ahogy Szilovics tanár úr előadásában elhangzott, többszáz ezres nagyságrendben fogadják el a kiskereskedelmi egységek, hozzátenném, hogy egyébként azonnal át is váltják fiat pénzre, ezért nyilván csak egy nagyon rövid ideig tartó tranzakciónak tekinthető.

Abban teljesen egyetértek, hogy az értékmérő és kincsképző funkcióknak nem tud megfelelni, hiszen olyan óriási volatilitása van, ami alapján nem lehet hozzá értéket rögzíteni. Az pedig, hogy valaki kincsképző célra használja, tehát hosszútávú megtakarításokat, befektetéseket eszközölgjön benne, az a jelenlegi volatilitás mellett azt gondolom, nem valósulhat meg reálisan.

Maradjunk a bitcoin példájánál. Az árfolyama ellenáll a média támadásainak és a lufi csak nem akar kipukkanni. Sőt, a véges mennyiségű kriptodevizát a Goldman Sachs bevette a befektetési portfóliójába, akár Teslát is vehetünk érte és a JP Morgan az arany helyettesítőjeként 146 ezer dollárra várja az árfolyamát. Igazi páfordulás történt a bitcoin nagyágyúk általi megítélésében az elmúlt 3-4 hónapban.

Egyetértek, hogy van egyfajta intézményi érdeklődés a bitcoin iránt, azonban én óvatos lennék, hogy ez egy csak egyirányú utca. Ahogy eddig ismerjük a bitcoin történetét, továbbra is várható egy 70-80%-os árfolyamkorrekció. Az viszont kétségtelenül igaz, hogy azzal, hogy az intézményi befektetők és ügyfélkörük érdeklődik e termékek iránt, egyfajta stabilitást tud adni az árfolyamnak, legalábbis a volatilitás, az árfolyamingadozás mértéke csökken. Az áttörést inkább a bitcoin ETF-ek széleskörű elterjedésétől várom. Hong Kongban már engedélyezte a tőkepiaci felügyelet, Kanadában szintén és úgy tűnik, hogy miután elég fintech-párti lett az új vezetés az Egyesült Államok Értékpapír- és Tőzsd felügyelete esetében, komoly változás várható az eddigi kivárás-elutasítás tekintetében.

Azt szokták mondani, hogy a pénzügyi világrend forradalmát éljük, amikor megváltoznak a dolgok. Felmerült, hogy a bitcoin helyettesítheti az aranyat a jövőben. Ez mennyire tudható be a világgazdaság iránti bizalmatlanságnak és a valós fedezet nélküli fiat pénzek folyamatos elértéktelenedésének?

Nagyon jó a kérdés, hiszen a bitcoin is ezen folyamat részeként jött létre a 2007-2009-es válságra adott válaszként. Ha és amennyiben a centralizált pénzek nem képesek értékálló eszközként funkcionálni, akkor szükséges egy decentralizált eszköz és e tekintetben én azt gondolom, hogy a bitcoinnak ez lehet a jövője. Egyfajta új eszközosztályként olyan tartalékot tud hosszútávon képezni, amely vonzó lehet. Itt érdemes lehet megemlíteni, hogy az Ivy League vezető amerikai egyetemei esetében is, a viszonylag konzervatív befektetési portfóliójukba egyre több esetben kerül be a bitcoin

és nem azért, mert úgy gondolják ez lesz a jövő fizetési eszköze, hanem pontosan az arany szerepének részleges átvétele végett. Innen ered a digitális arany kifejezés is, amit mostanában egyre többször hallani a bitcoin esetében.

Érdekes amit mond, ugyanis a bitcoin mai technológiával tulajdonképpen feltörhetetlen és folyamatosan bonyolódó kódon alapszik. Nem befolyásolhatja egyetlen bankszövetség vagy jegybank sem, az adóhatóságok is csak önkéntes bevallás vagy a befektetési intézményünk általi kereskedési adatszolgáltatás során juthatnak konkrét adatokhoz. Ha nem tudom letörni, felvásárlom?

Ha nem is felvásárlom, de egy hasonló alternatívát hozok létre. Ugye a digitális jegybankpénz (CBDC) kvázi az alteregója a bitcoinnak. Nagy valószínűséggel a blokklánc technológián fog alapulni, ugyanakkor éppen a legfontosabb jellemzője veszik el ezzel, nem egy decentralizált fizetési eszközként fog funkcionálni, hanem a jegybank által központilag, a fiat pénzhez hasonló módon, így az értékállósága ismét a jegybankokhoz kerül.

Tulajdonképpen elveszíti azt a függetlenségét, ami eredetileg az értékét adta volna.

Így van. A bitcoinnak lehet valamiféle jövője e tekintetben, mint tartalék, mivel decentralizált



jellege és korlátozott elérhetősége továbbra is fennmarad, ellentétben egy digitális jegybankpénz esetében, amely sok fontos kihívásra ad választ, ám arra, hogy független legyen a jegybanktól, per definitionem biztos, hogy nem fog megfelelni.

Rövid kérdés: képes a bitcoin megtörni a jelenlegi pénzügyi világrendet? Lék a hajón?

Én nem gondolnám, inkább egy lassú evolúciós folyamat keretében a kriptoeszközök, főleg a blokklánc technológia rengeteg helyen át tudja venni a jelenlegi tradicionális, analóg megoldásokat, úgy ahogy ezt az élet számos területén tapasztaljuk. De nem gondolnám, hogy a fiat pénzek hosszútávon is akár eltűnének a pénzrendszerekből, inkább egy békés egymás mellett élés fog majd kialakulni és egy új befektetési eszközosztályként tekintenek majd rá a befektetők is.

Ahogy Ön is említi, ez egy evolúciós folyamat. Az a digitalizációs fejlődés, amelyet a bitcoin elindított, gyakorlatilag visszafordíthatatlan. Napjainkban 1800-nál is több kriptodeviza létezik. Ön hogyan vélekedik erről, áldásos folyamatok indultak el?

Mint minden jelentős változás, ez is hozza magával a visszaélések, különböző csalások lehetőségét. Köztudott, hogy az úgynevezett kriptoeszköz kibocsátások (initial coin offering, ICO) során rengeteg csalás tudott megvalósulni, hiszen ez egy teljesen szabályozatlan terület és hát mondhatjuk azt, hogy a csalókkal szemben a tőkepiaci jog eszközeivel nem lehetett fellépni, éppen ezért szükséges, hogy a jog eszközeivel szabályozott keretek között tudjon működni a kriptoeszközök világa. Talán pontosítanék: az 1800 már fordítva, 8100 fölötti érték, ha nézzük a coinmarketcap nevű honlapot a kriptotőzsdén jegyzett eszközök tekintetében. A kriptotőzsde ugye pszeidotőzsdének tekinthető, hiszen nem valódi tőzsde a tőzsde szabályai szerint. Mindenesetre igen, a kocka el van vetve és egyértelműen elindult ez a technológiai fejlődési irány.

Tanár Úr a számból vette ki a szót, én is pont mondani akartam, hogy a kocka bizony el van vetve, minden csak idő kérdése. Március 19-én szerveztek itt a pécsi jogi karon egy nemzetközi konferenciát a kriptoeszközökről és egy panel a digitális jegybankpénzekről szólt. Most, hogy megágyaztunk ennek a témának, tudna erről mesélni?

Igen. A digitális jegybankpénz, ahogy már említésre került, éppen a kriptoeszközök térnyerésével reális alternatívává válhat, de alapvetően más okai is vannak, hogy a jegybankok ma már a 2021-es BIS (Bank of International Settlements) felmérése szerint 86%-a vizsgálja egy digitális jegybankpénz bevezetésének lehetőségét, illetve kockázatait. A digitális jegybankpénz kialakulásához hozzájárul a modern fizetési eszközök megjelenése is – gondoljunk egy PayPal-ra –, de most már számos olyan eszköz van, amivel gyakorlatilag jóval a banki SWIFT rendszeren történő átutalás töredékideje alatt lehet átutalásokat megvalósítani. Másrészt a monetáris politika is számos területen kihasználta az eszköztárat, tehát innen is felmerült az igény egy új megoldásra, harmadrészt pedig sajnos még mindig százmilliók nem férnek hozzá a banki szolgáltatásokhoz, hiszen adott esetben túl távol vannak egy bankfióktól, vagy akár írás-olvasás tudás hiányában nem tudják ezeket az eszközöket használni. Ellenben mobiltelefonokkal mondhatjuk azt, hogy jelentős penetrációval rendelkeznek a legszegényebb országokban is.

Már a pandémia alatt is egyre nagyobb nyomás helyezkedett a készpénzes táborra. Meglátásaim szerint kezd szétnyílni az olló és vannak, akik a digitalizáció és a virtuális pénzek hívei, vannak, akik pedig ragaszkodnak a kézzel fogható pénzhez, noha gyakorlatban előbbi fedezete az adósság, utóbbié a munka. Ön sok éven át bankár volt. Hogy látja ezt a kérdést?

Én azt gondolom, hogy pontosan kiegészítik egymást. Nagy valószínűséggel hosszú ideig szükség lesz még készpénzre, ugyanakkor az is egy egyértelmű folyamat, hogy például a pandémia miatt a készpénzmentes fizetések – kártyás fizetés és hasonló megoldások – nyilván kevésbé lehetnek a betegség hordozói, tehát e tekintetben is a készpénzmentes, digitális pénz felé vezet az út. Ez országonként, akár kultúránként egész eltérő lehet. Visszatérve a kérdésre, nyilván a bankok is megpróbálták ez az irányt meglovagolni, aztán rájöttek, hogy adott esetben a készpénzt továbbra is fenn kell tartani. Magyarország esetében ez különösen igaz.

A konferencián volt egy fiatal kirgiz előadó, aki megdöbbenésemre elmondta, hogy az országa annyira szegény, hogy nincs saját pénzjegynyomdája, az Európai Uniótól kérvényezik a nyomtatást és rendelés után innen szállítanak bankjegyeket nekik. Ez politikailag is érdekes helyzet, hiszen egy volt szovjet országról beszélünk, amelynek pénzügyi rendszere gyakorlatilag az Uniótól

függ. Ha bevezetésre kerül a digitális euró, akkor akvizíciós jelleggel újfajta, digitális gyarmatosítás indulhat el?

Van benne ráció, különösen az miatt, hogy a digitális jegybankpénzek esetében az adott országon vagy adott országok közösségén belüli elfogadottságon túl éppen a blokklánc technológia, illetve az internet alkalmazása miatt jóval szélesebb elfogadottságot tud elérni pillanatok alatt. Nem véletlen, hogy a Facebook a korábban Libra, most már DIEM-re átnevezett fizetési eszközével félelmet okozott számos jegybankár esetében, hiszen azonnal 2,5 milliárdos piacot teremtett volna globálisan. Hasonlóan érdekesek e tekintetben a digitális jegybankpénzek. Kína régóta szeretné, ha a kínai nemzeti valuta, a renminbi jelentősebb teret nyerhetne a nemzetközi fizetések terén, bár ez eddig nem sikerült. Lehet, hogy éppen a kínai digitális jegybankpénz fogja ezt digitálisan lehetővé tenni. Teljesen jogos a felvetés, a digitális euró vagy digitális jegybankpénz formájában működő euró akár új lehetőségeket tud teremteni nem csak az Európai Monetáris Unió, hanem a teljes Unió és azon kívüli országok felé is, amennyiben egy stabil, megbízható fizetőeszközként fogadják el világszerte. Ezzel komoly lehetőségek nyílnak a pénzügyi rendszer exportjának. Pontosan ezért fontos az Amerikai Egyesült Államok számára is a digitális dollár, márpedig ha Kína, illetve az Európai Unió e tekintetben versenyre kel, akkor nyilván a jelenleg globális valuta szerepét betöltő dollár sem maradhat le, hiszen akkor akár Kína, akár az Európai Unió előre tör, a dollár háttérbe szorulhat.



Ez a jelenség nem áll tőlünk messze. Ha jól tudom Japánban is bevezették már és 2019-től élesben tesztelik a digitális jegybankpénzt, illetve számos más országban is kísérletek zajlanak rá. Ön szerint mi a reális határidő? Meddig fog ez az egész pénzügyi rendszer megváltozni?

Én azt gondolom, hogy folyamatában érdemes vizsgálni. Talán azt ki lehet jelenteni, hogy 2-3 éven belül megjelenhetnek nagy országok esetében és itt akár beszélhetünk Kínáról vagy Svédországról, az Egyesült Államokról, az eurózónáról, vagy Ausztrália, esetleg Japán vagy Dél-Korea esetében is. Azért soroltam fel ezeket az országokat, mert Közép-Amerikában a Bahamákon és néhány kisebb államban is bejelentették, hogy az első digitális jegybankpénz bevezetésre került, azonban ezek a globális szinten valószínűleg soha nem fognak érdemi hatást kifejteni, ha egyáltalán a szó klasszikus értelmében digitális jegybankpénznek nevezhetjük őket. Egyébként pont a BIS határozta meg a digitális jegybankpénzt akként, hogy olyan jegybanki pénz – egyértelmű, hogy a jegybank által kibocsátott és a jegybank által, mint kötelezettség nyilvántartott fizetési eszköz – amely a hagyományos készpénz vagy számlapénz fogalmától eltér. Rendkívül széles köre van a digitális jegybankpénznek, hiszen ezen belül azért még jó pár lehetőség nyitott maradt a továbbiakban is.

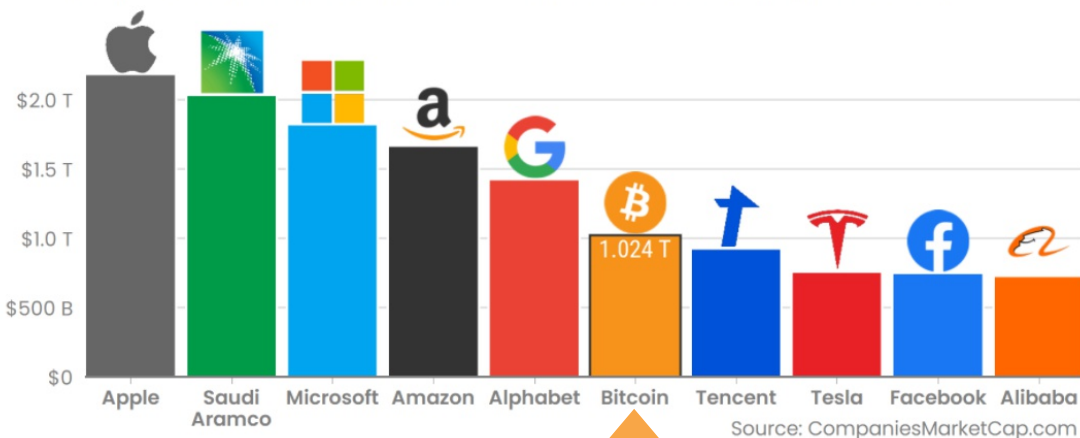
Levezetésként kanyarodjunk vissza kicsit egy könnyedebb témához. Ha valamelyik olvasónk kedvet kapott kipróbálni a kriptodevizák világát és szeretne befektetni, hogyan kezdjen neki? Mesélne nekünk a pénztárcákról, a tranzakciók menetéről és a kriptokereskedés sajátosságairól?

Ez egy rendkívül új és érdekes világ. Én azt gondolom, hogy kellő óvatossággal érdemes pont a volatilitása miatt nekilátni, azonban a befektetések, megtakarítások egy kisebb részével egy kriptotárcát meg lehet nyitni. Most jelenleg úgy tűnik, hogy aki ilyen kriptoeszközt vásárol, az egy mini kockázattőke-befektető, hiszen nem tudhatja, hogy 10 év múlva ezek közül melyik marad a piacon és melyik az, amelyik a következő Amazon vagy Google lesz és mondhatjuk azt, hogy kripto bigtech-ként uralni fogja a kriptoökoszisztémát. Szóval ezen belül is érdemes megosztani a befektetéseket. Én nem vagyok egy technikai szakember. Azt, hogy ezt hogyan kell megvalósítani, arra számos cikk érhető el az interneten. Egy dolgot tartok fontosnak, hogy mindenki mérlegelje, milyen kockázattűrő képessége van és egy jelentősebb árfolyamesést hogyan tud saját érzelmi világában elkönyvelni. Lehet, hogy ezt úgy érdemes megvalósítani, hogy hosszú távra és akkor nem néz rá valaki évekig a

befektetésére, bár ezt azért kevesen tudják megtenni, tehát ezt könnyű mondani... Annyit még mondanék, hogy nem szükségszerű, hogy valaki kriptotárcákat nyisson, ahhoz, hogy kriptoeszközökben kitettséget érjen el. Vannak derivatív eszközök tőkeáttétel nélkül, amelyek könnyed hozzáférést biztosítanak ezekhez az eszközökhöz, például a stockholmi tőzsdén a bitcoin és az ethereum már évek óta elérhető egy úgynevezett ETN formában és az Egyesült Államokban is számos ilyen eszköz elérhető, a Grayscale mint kibocsátó most már egészen egzotikusnak tűnő kriptoeszközökre, például az uniswap-ra is létrehozott egy külön alapot. Egyetlenegy apró technikai probléma van, hogy a magyar kereskedelmi bankok az ilyen befektetéseket – azok jelentős volatilitása miatt – nem igazán támogatják, tehát nehéz kilépni a fiat pénzek rendszeréből és átlépni a kriptoeszközök világába. Folyamatos a küzdelem e tekintetben, de ha egyszer sikerült átlépni, akkor már nem is érdemes visszalépni, mivel abban a pillanatban adókötelessé válik a jövedelem, ott viszont vannak stabil pénzek, amikben adott esetben érdemes egyfajta pénzügyi alapként kezelni a megtakarításokat, tehát egy nagyobb nyereség után átszállni USD Coin-ba, vagy Tether-be és aztán onnan visszaszállni egy jelentősebb esés vagy felszállóág esetében bármelyik kriptoeszközbe.

Bitcoin Passes Tencent In Market Cap

The cryptocurrency's market cap would rank #6 in the world among publically traded companies.



Bitcoin
piaci kapitalizációja

Van esetleg olyan, amit még elmondana nekünk búcsúzásképpen?

A konferenciával kapcsolatban annyit mondanék, hogy nagyon pozitív visszajelzések voltak nemcsak a hallgatóság, hanem az előadók köréből is, hogy mennyire széleskörű megközelítést tudott lehetővé tenni a jog különböző területeinek és a gyakorlati szakembereknek együttes szereplése a konferencián. Széles palettát sikerült lefednünk és erre a sikerre alapozva hamarosan, a jövő tanév, tehát ősz felé lesz folytatása a kriptokonferenciánknak, amire szívesen várjuk az érdeklődőket, legyenek azok hallgatók, oktatók vagy bárki, akit érdekel a téma.

Tanár Úr, köszönjük a közreműködést, tartalmas beszélgetés volt! További jó egészséget és kutatásaihoz jó munkát kívánunk. *- Baranyai Marcell*



PÉCSI
Profit

I M P R E S S Z U M

Pécsi Profit 2021/APR

I. évfolyam 1. szám

Alapítva 2021

Kiadja a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának
Gazdasági és Kereskedelmi Jogi Tudományos Diákköre

Szerkesztette:
Baranyai Marcell

A szerkesztőség címe:
7622 Pécs, 48-as tér 1.
e-mail: pecsi.profit@ajk.pte.hu
honlap: <https://ajk.pte.hu/hu/kiadvanyok>

Megjelenik minden hónap első péntekén



Ha érdekelnek a pénzügyek, a tőzsde világa vagy a gazdaság működése és elmélyítenéd tudásod a gazdasági jog, illetve kereskedelmi jog terén, akkor

JELENTKEZZ

tudományos diákkörünkbe!

Új barátokra és szakmai közösségre lelsz, publikálhatsz a Pécsi Profitba, segítünk elindulni az OTDK-n és olyan tudásra tehetsz szert, amelyre csak kevesek.